

22 MEI 2016 – HEILIGE DRIE-EENHEID

EERSTE LEZING

SPREUKEN 8, 22-31

Zo spreekt de Wijsheid van God:

De Heer schiep mij vóór al het bestaande, vóór al wat Hij vanouds gemaakt heeft. Van eeuwigheid ben ik gevormd, lang vóór het begin der aarde. Toen er nog geen oceanen waren, was ik reeds geboren, vóór er bronnen waren, overstromend van water. Voordat de bergen geplaatst werden, en vóór de heuvels, werd ik geboren. De aarde had Hij nog niet geschapen met haar vlakten, noch ook de kostbare grondstoffen in haar schoot.

Toen Hij de hemel grondvestte, was ik erbij, en toen Hij een kring trok rond de wereldzee.

Toen Hij de wolken boven bevestigde, en de bronnen aanbracht in de diepte, toen Hij de zee haar grenzen wees, opdat het water zijn oevers niet te buiten zou gaan, toen Hij de fundamenten legde voor de aarde, was ik aan de zijde van de Kunstenaar en was ik zijn troetelkind, dag voor dag, en speelde ik aldoor voor zijn aangezicht. Ik speelde over het oppervlak van zijn aarde, en het was me een genot bij de mensen te zijn.

TWEDE LEZING

BRIEF AAN DE ROMEINEN 5, 1-5

Broeders en zusters,

Gerechvaardigd door het geloof leven wij in vrede met God door Jezus Christus onze Heer. Hij is het die ons door het geloof de toegang heeft ontsloten tot de genade waarin wij staan; door Hem ook mogen wij ons beroemen op onze hoop op de heerlijkheid Gods. Meer nog, wij zijn zelfs trots op onze beproevingen, in het besef dat verdrukking leidt tot volharding, volharding tot beproefde deugd en deze weer tot hoop. En de hoop wordt niet teleurgesteld, want Gods liefde is in ons hart uitgestort door de heilige Geest die ons werd geschonken.

EVANGELIE

JOHANNES 16, 12-15

In zijn afscheidsrede zei Jezus tot zijn leerlingen:

„Nog veel heb Ik u te zeggen, maar gij kunt het nu nog niet dragen. Wanneer Hij echter komt, de Geest der waarheid, zal Hij u tot de volle waarheid brengen. Hij zal niet uit zichzelf spreken, maar spreken al wat hij hoort en u de komende dingen aankondigen. Hij zal Mij verheerlijken, omdat Hij aan u zal verkondigen wat Hij van Mij ontvangen heeft. Al wat de Vader heeft, is het mijne. Daarom zei Ik dat Hij aan u zal verkondigen wat Hij van Mij ontvangen heeft.”

Schriftlezingen

© Katholieke Bijbelstichting

Breda, www.bijbel.net

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN C-JAAR

— Luc DEVISSCHER —

Geestelijke tolk

De pastoor van de parochie van mijn jeugd, Sint-Godelieve in Oostende, placht meermaals te verkondigen dat „een mysterie best een mysterie blijft”. Daarbij schoof hij zijn leesbril tot boven zijn voorhoofd – een gewoonte die ik ongemerkt heb overgenomen – en keek vervolgens zijn parochianen diep in de ogen. Tot slot bevestigde hij met een krachtig „Amen” zijn eigen woord en ging over tot de orde van de dienst. Het tafereel is me bijgebleven. Of de pastoor dat ook zei op het feest van de heilige Drie-eenheid, weet ik niet meer. Wel bekruipt me nu het verlangen in deze commentaar zijn woorden over te nemen en de geheimenis van de Drievuldigheid te laten voor wat het is, een mysterie.

Met Pinksteren werd de Geest toegevoegd aan de Vader en de Zoon. Je vraagt je af waar die Geest de hele tijd heeft uitgehangen, sinds Hij/Zij over de oervloed zweefde (Genesis 1, 2). Bieden de lezingen van deze zondag na Pinksteren een antwoord?

EVANGELIE • Aan de tafel van het afscheid spreekt Jezus gelijkerwijs in verhullende taal. Hoewel Hij hen nog veel zou kunnen zeggen, ziet Hij daar liever van af. Ze zouden het toch niet kunnen verwerken, nu nog niet. Het vervolg van de goede boodschap laat Hij liever over aan de fameuze Helper, „de Geest der waarheid”. Op aarde spreekt niet Jezus het laatste woord uit, maar de Geest. Hij is het die de volgelingen de weg zal wijzen naar de volle waarheid.

Na het afscheid van zijn leerlingen wacht Jezus het kruis. Daar zal Jezus de Geest geven. Pas na de verrijzenis zal voor de leerlingen de draagwijdte van zijn woorden beginnen te dagen. Op dat moment komt de Geest uit de mouw. Hij is de middelaar tussen de Zoon en de volgelingen. De Geest spreekt niet uit zichzelf, maar tapt uit hetzelfde vaatje als Jezus. Op Goede Vrijdag neemt de Geest het van de Mensenzoon over en wordt de stille begeleider naar Pasen.

„Mooi,” hoor ik de lezer denken, „maar hoe gaat die Geest dan concreet in zijn werk?” Ik doe een poging. Als je de afscheidsrede van Jezus herleest (ongeveer vijf hoofdstukken!) krijg je de indruk dat de schrijver, Johannes, zichzelf ziet als helper van die Geest. Zoals de Geest hoort en spreekt vanuit de Vader en de Zoon, zo ook verkondigt de evangelist wat hij van de Geest ontvangen heeft. Johannes schrijft zijn evangelie niet uit zichzelf, maar onder leiding van de Geest. Hij ‘vertolkt’ de Geest en schrijft in die zin ‘geïnspireerd’. Een tolk is niet aan de letter gebonden, maar laat zich in zijn vertolking bevruchten door de geest van wat hij moet vertalen. Zo gaat ook dé Geest in Bijbelschrijvers en -vertalers te werk.

Pasen en Pinksteren gebeuren nog steeds. Onafgebroken vernieuwt de Geest in mensen en schepping de kracht van het woord van Jezus. Vanuit Bijbel en traditie helpt Hij mee de actuele betekenis en waarheid van de werkelijkheid aan het licht te brengen. En omgekeerd helpt Zij mee het woord te vertalen tot concrete werkelijkheid.

Heel vaak waait de Geest elders dan waar wij Hem denken te zien. Hij waait waar Hij/Zij zelf wil. Wie zich waar dan ook door de Geest laat leiden en inspireren, zal ooit tot de volle waarheid komen. Wie durft dit aan in een wereld die liever haar eigen waarheden vertolkt?

LEZINGEN • In het boek Spreuken zit de Wijsheid van God ingebakken in de scheppingsorde. Haar werkzaamheid is na te speuren in de wetmatigheden van deze wereld. Wijsheid gaat vooraf aan de scheppingswerken. God zet haar in aan het begin. In de voortijd van de aarde is de Wijsheid zelfs Gods enige troetelkind. Ze kreeg van God de aarde als speelplein. Wanneer ook de mens op het toneel verschijnt, vindt Ze bij hen haar geluk. Wijs om te weten is dat de Wijsheid van God niet zelf bedacht moet worden, maar deel uitmaakt van alles en allen.

Zoals de Geest bemiddelt tussen Christus en de mens, zo hebben wij vrede bij God door onze Heer, Jezus Christus, schrijft Paulus aan de Romeinen. Hij is het die ons heeft doen vertrouwen en hopen op de glorie van God. Ondanks beproeving en verdrukking zal dit geen maat voor niets zijn. Onze hoop zal niet beschaamd worden, want de liefde van God werd naar ons hart overgeschreven, en wel door de heilige Geest. Het hart heeft inderdaad „zijn redenen die het verstand niet kent”, zoals Blaise Pascal ooit zei. Naast waarheid en wijsheid is de Geest ook het onderpand van Gods liefde.

- De commentaren op de Schriftlezingen zijn op Twitter te volgen via @DevisscherLuc
- Reacties welkom via luc.devisscher@ccv.be